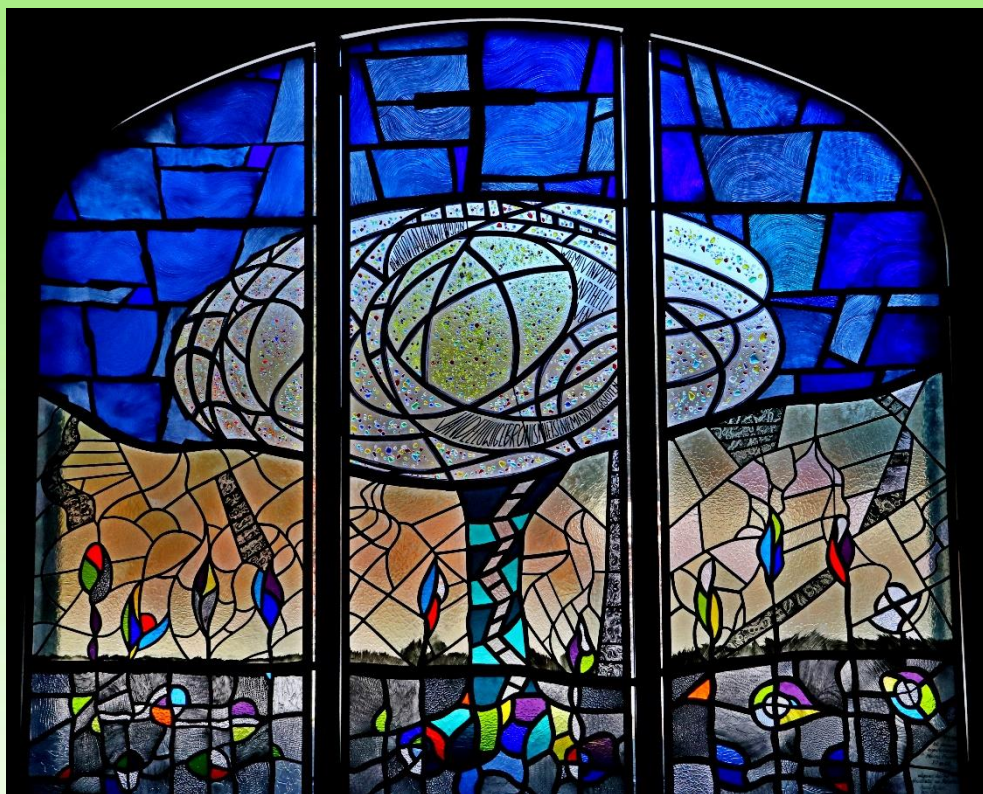

Q Vriendenkring

*Maandblad van de Nederlandse Quakers.
Het Religieus Genootschap der Vrienden
94^e Jaargang, nr. 4 april 2023*

Glas in lood van de Kapel van het gastenverblijf van het Benedictijnerklooster waar we de Quaker-retraite hielden

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs: Nederl.: **€30,00 per jaar**
Europa en Wereldwijd **€75,00 per jaar**
Email abonnement (PDF) €5,00 per jaar

Deze Vriendenkring is gedrukt op milieuvriendelijk papier met deze drie certificaten

Het gebeurt helaas weleens dat abonnees vergeten te betalen. Maak daarom van de betaling van het abonnement een periodieke overmaking.

Bankrekening: **NL65 TRIO 0212 3772 64**

t.n.v. Quakers met vermelding van 'Abonnement De Vrienden-kring'.

Voor buitenland: (BIC) TRIONL2U. Nieuwe abonnees, adreswijzigingen en betalingen email: vriendenkringredactie@gmail.com

Redactieleden:

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016 LM, Zwolle, tel. 038-4608461 / 06-40030923.

Email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Schrijver: Hylkia Nieuwerth

Redactielid: Els Ramaker

Correctie: Hylkia, Els en Frieda Oudakker.

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15^e van iedere maand! (Tenzij anders afgesproken).

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt. Bezoek daarom geregeld de Quaker website: www.Quakers.nu

De Nederlandse Quakers hebben, naast de website quakers.nu (waarop de Vriendenkring te vinden is), een Facebookpagina "Quakers Nederlandse Jaarvergadering" voor berichten en een besloten Facebookgroep "Nederlandse Jaarvergadering" voor onderling gesprek, ook met Vriendenkring-abonnees. Lid word je met de betreffende knop op [facebook.com/groups/820840817925912](https://www.facebook.com/groups/820840817925912)

In dit nummer:

De Algemene Vergadering	3
De Grensbijeenkomst	3
Van de redactie	4
Onze Voeder	5
Ongedachte kracht	6
Met Hart en Ziel	7
Met hart en ziel van elkaar houden	9
Omdat alles één is	9
Vogel op het topje van de boom	10
Handen	11
Hartjes rondstrooien	11
Om Licht en Liefde	12
Als de ziele luistert	14
The river is flowing	16
Hoe kun je de lucht bezitten?	17
Hoop	18
Als de Heer het huis niet bouwt	19
Hoe kan iemand ooit	20
Aandacht.	21
Het recht van Migranten in gevaar	22
"Ubuntu" - Wat is dat?	27
Living the Spirit of Ubuntu	30
Luisterend naar elkaar in heelheid	32
Ierland jaarvergadering 2022.	34
QCEA en Klimaatmilitarisme	37
Vrienden in het hele land	38
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?	39
Quaker Retraite	40

De Algemene Vergadering

van de Nederlandse Quakers. Noteer in je agenda in het ons zo vertrouwde Natuurvriendenhuis de 'Bosbeek' bij Bennekom 12 – 14 mei.

De Grensbijeenkomst

De grensbijeenkomst van Quakers uit Duitsland, Frankrijk, België en Nederland wordt dit jaar gehouden op 8,9 en 10 september in het Nivonhuis in Heerlen. Het thema is 'Climate Justice', klimaatrechtvaardigheid..

Van de redactie

Ik heb weer met veel voldoening deze Vriendenkring mogen samenstellen. Maar liefst twintig verschillende auteurs hebben er deze keer aan bijgedragen. Wat een betrokkenheid en diepgang! Dat komt voort uit de enorm intense stilte in de Quaker-retraite in de Sint Adelbert Abdij in Doetinchem op 10, 11 en 12 maart. Het mooie van de stilte is dat door het delen van de persoonlijke beleving er een gezamenlijkheid ontstaat die een sterke eenheid doet voelen. Hoe verschillend de bijdragen ook zijn en ook hoe verschillend de diensten van de monniken zijn, het doet toch een fijne verbondenheid voelen. De natuur rondom het klooster werkt daarbij ook nog als een bron van verwondering en bewondering. De deelnemers voelen dankbaarheid, ze beleven het diepe van de Gewijde Stilte, ze ervaren de verbondenheid met elkaar te zijn en ze genieten sterk van de kracht van de sacrale dans. Het thema 'met hart en ziel' komt telkens helemaal merkbaar aan bod. Het is mooi verwoord in 'Het kader om mijn ziel is weg, dat geeft vrijheid'. Een deelnemer schrijft dat zij 'Met warmte en vriendschap verrijkt naar huis gaat'. Uit de verschillende bijdragen spreekt zowel de eigen spiritualiteit als de betrokkenheid met de wereld. Voor mij persoonlijk is de verbondenheid met hart en ziel met de natuur zo belangrijk. De vogels, de bomen, de bloempjes van de vroegeling die tussen de stenen uit komt piepen (zie foto hiernaast), de sneeuw op de grassprietten, de boomkruiper die zich zo mooi laat zien (zie achterkant).

Wat is het goed om aandacht te vragen voor 'Ubuntu' het gemeenschapsgevoel, dat juist deze solidariteit en het opkomen voor een rechtvaardige wereld zo goed kan voeden. Onze spirituele voeding is essentieel om ons echt in te zetten voor de wereld. Laten we elkaar steunen en inspireren om ons in te zetten voor de mensheid, voor de grote problemen van oorlog en vrede, van toenemende ongelijkheid, van vluchtelingen, van klimaat rechtvaardigheid en polarisatie in de wereld. Ik hoop dat je in deze Vriendenkring veel inspiratie en diepgang vindt voor alles wat op jouw weg komt!

Sytse Tjallingii (redactie)

Onze Voeder

Door Erik Dries, 'verdichting' van het onze vader.

*Onze Voeder, buiten ruimte en tijd;
Boven onze talige werkelijkheid.*

*Liefde en Licht, nu beperkt en verhuld;
Zal ons worden onthuld;*

*Ooit zal ik zien wat ik nu nog niet snap;
Er zijn regels en wetten voor elke stap.*

*Er zijn wetten voor kosmos, atoom en materie,
En op 't vlak van stilte, mystiek en mysterie.*

*Eén ervan houdt mij en alles in stand;
Kan mij misschien spiritueel helen;
Ik leg mijn onverstand geheel in uw hand;*

*Verhinder mijn schuld en schuldoordelen;
Hebzucht, angst en nog meer;
Help me ze in toom te houden;*

*Sla het kwade denken neer;
Vul ons met Vertrouwen.*

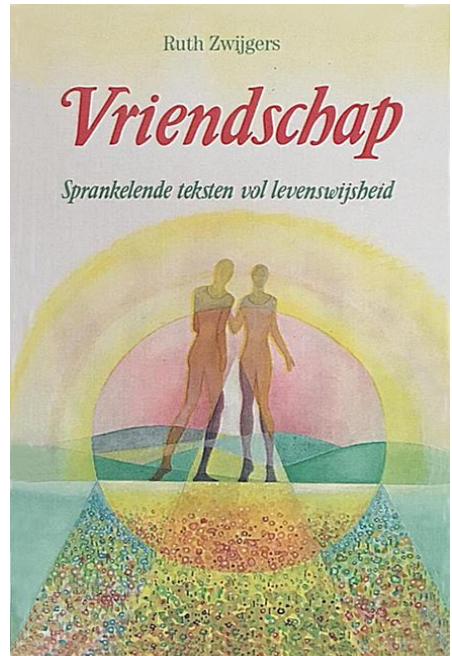
Ongedachte kracht.

Door Ruth Zwijgers ,ingezonden door Irene Peters

*In Stilte zoekt de mens van vrede
naar de kracht van zijn bestaan,
naar het licht dat hem het leven
in zijn oorsprong doet verstaan,
naar de zon die hem doet stralen
in het duister van de nacht.*

*De mens van vrede zoekt in Stilte
naar zijn ongedachte kracht...
Scheppend vindt de mens van vrede
zijn persoonlijk evenwicht,
in de stille Bron zijn goddelijk wezen,
de oorsprong van alle kracht en licht.*

*Eén van de boeken
van Ruth Zwijgers*

Met Hart en Ziel

Impressies van de retraite van 10 -12 maart in het Benedictijner Klooster

Door Marlies Tjallingii

Vóór de retraite waren we bij het afscheid en de begrafenis van een vriendin uit het cocounselen. We mochten een stukje lint dat aan de kist hing, afknippen. Dat nam ik mee naar de retraite ook om de overgang van dit moment naar de stilte van de retraite te kunnen maken. Het was een afscheid in sneeuw.

Daarna een lange rit van Koedijk naar Doetinchem in sneeuw en file. Wat een rust om in het Willibrordklooster aan te komen.

Zaterdagochtend schrijf ik mijn mijmeringen:

Vandaag is de vraag bij me: “Wat mag er vandaag in mij geboren worden? Bij de gespreksgroep in Deventer keken we naar de Quaker Speak video van O: Listening Each Other into Wholeness. (zie elders in deze Vriendenkring)

Uit het gesprek schreef ik een paar zinnen op:

Een kind maakt het geluid van een engel.

Bevraagd worden door een engel, dat voel je als er iemand is die helemaal naar je luistert, zelfs dagen lang. “Til me over mezelf heen”. Breng me in mijn heelheid.

Wat mag er vandaag in mij geboren worden? Stilte rust en overgave. Met hart en ziel:

Wat is mijn hart?

- Mijn fysieke hart
- Mijn emotionele hart
- Mijn spirituele hart
- Mijn hart

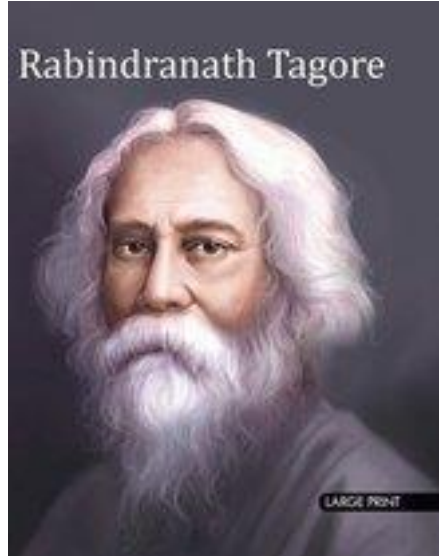
Wat is mijn ziel?

- Mijn ziel daalde in mij! Toen ik ontvangen werd in de schoot van mijn moeder.
- Mijn ziel is nu in mij
- Mijn verbinding met de eeuwigheid
- Mijn ziel gaat uit mij als ik dood ga
- Mijn ziel wordt dan weer één met de Bron van Leven
- Mijn ziel komt dan misschien weer opnieuw in een nieuw leven.

Een zin van Rabindranath Tagore die al jaren met me mee gaat is: “De grootste eenwording in liefde is de dood.” Hoeveel rust geeft deze gedachte mij? Ik koester deze gedachte, ook na het afscheid van mijn vriendin die koos voor euthanasie. En ik merk hoe blij ik ben dat deze mogelijkheid bestaat, ook al hoef ik er zelf niet voor te kiezen. Zondagochtend lezen we beurtelings een stuk voor uit de Nederlandse tekst van de Wijdingssamenkomst van Alec Davison, op muziek gezet door Tony Biggin. Jammer de CD werkt niet! Maar de woorden komen des te dieper binnen. De diepte van deze woorden klinkt door in de Wijdingssamenkomst die we houden in de Groene Kapel met een schitterend glas in lood raam.

Aan het eind van de retraite nemen we allemaal iets mee. Dankbaarheid; Gewijde Stilte; Eenheidsbeleving; de zonnestralen van de sacrale dans; het Pelgrimslied van Amanda Strijdom; Ik kom tot mijn recht; Het kader om mijn ziel is weg, dat geeft vrijheid; Met hart en ziel zijn de dingen die ik met passie doe; Warmte en vriendschap; ik ga verrijkt naar huis; Ziel is ingewikkeld, maar ik zie bij mijn kleinkinderen van 1 en 2 jaar dat het eigenwijze zieltjes zijn.

Erik deelt met ons het verhaal van de man die bij de Rabbi komt en zegt: ik ben de woorden van het gebed vergeten. Toen heb ik maar het ABC opgezegd en God weet wel waar dat voor staat en de Rabbi knikt dat het goed is. Naast ingetogenheid ervaar ik ook humor in deze retraite, waar ik met hart en ziel bij kon zijn!.

Met hart en ziel van elkaar houden

Impressie 1 Door Els Ramaker

Nadenkend over wat ik mee zou willen nemen naar de retraite, dacht ik aan dit beeldje.

Het is gemaakt door Rachel (als kind) en het staat voor ons gezin.

Dit in de zin van: met hart en ziel van elkaar houden.

Omdat alles één is

Impressie 2 Door Oscar Jansen

Hart en Ziel

De Ziel Is

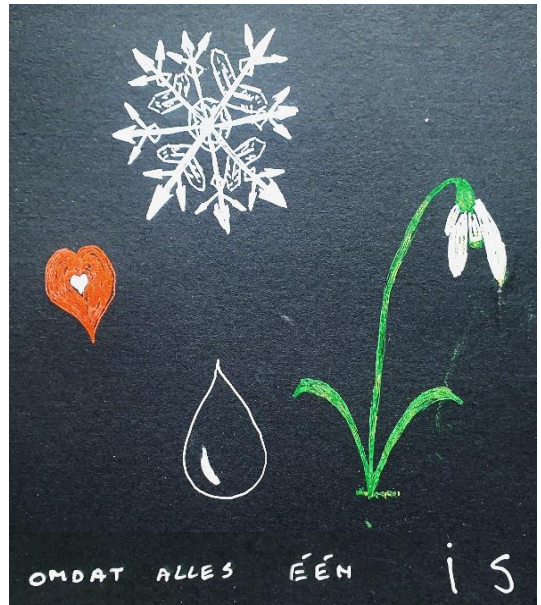
De Ziel is als sneeuw
Die, zodra, het je raakt,
Je kippenvel geeft.

En, als je de Ziel probeert
Te be-grijpen
Het je ontglipt
Als sneeuw in je hand.

En direct van vorm veranderd
Als je het be-grijpt.

De Ziel is een sneeuwkllokje
En, is het binnenste van ons
Hart,

Omdat alles Één Is.

Vogel op het topje van de boom

Impressie 4 Door Sytse Tjallingii

Vogels zijn een bron van inspiratie sinds mijn jeugd. Ik zou zelf zo graag vleugels willen hebben en dan drie dimensionaal kunnen bewegen. Wat een vrijheid!

Dit gedicht van Irene Peters geeft zo mooi uiting aan mijn beleving van het Licht en hoe ik mijn bewustzijn belev.

Ik belev intens het wonder van de vogels die nu volop zingen, nu de lente begint.

Tijdens de retraite ben ik in stilte naar buiten gegaan en heb deze foto's gemaakt van vogels.

boomkruiper

koolmees

vink (man)

grauwe ganzen

kauwtje

kuijeenden

Handen

Impressie 5 Door Erik Dries

Een onderdeel op de retraite was (creatief) non-verbaal vorm te geven aan wat gedeeld was over 'hart en ziel'.

De één deed dat met muziek, een ander met foto's of tekeningen. Ik heb deze prent gemaakt van mijn eigen handen.

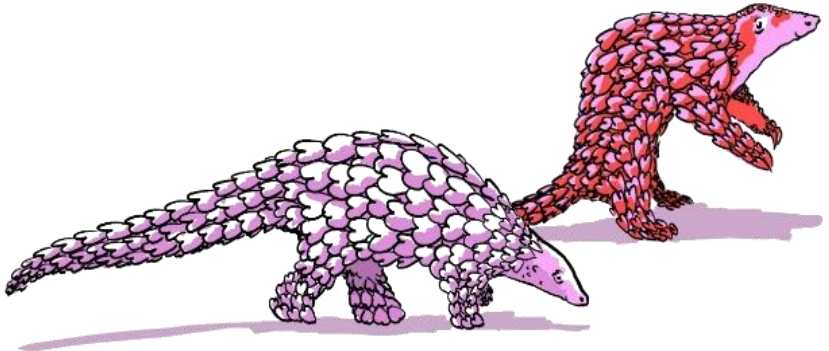

Hartjes rondstrooien

Impressie no 5b van Erik Dries

Een mooie retraite, maar waarom scharrelden er van die beesten rond? Nou heb ik niets tegen dieren, maar ze hadden het minstens kunnen meedelen. Deze exemplaren (het waren er twee, maar kunnen er ook veel meer zijn geweest) liepen overal, zelfs als je in je kamer apart ging zitten. Ze gingen bij iedereen op de schoot liggen, aan je snuffelen, in je oor likken. Ik bedoel maar, niet direct overlast maar wel érg aanwezig. En overal waar ze geweest waren lagen van die hartjes. Ik heb er niemand over zien struikelen, maar dat had zomaar kunnen gebeuren.

De bioloog van dienst kende ze ook niet. Die mompelde iets over 'oerdieren' en 'niet direct schadelijk' en 'god'. Bijgaand een foto.

Om Licht en Liefde

Impressie 6 Door Martine Kuipers

Als hulpmiddel om mij te richten op het thema: “Hart en ziel” had ik de bundel verzamelde gedichten van Hein Stufkens meegenomen: “Tot aan het morgenlicht” Zijn gedichten spreken me aan door de eenvoud in combinatie met diepgang; ik hoef me niet een weg te banen door moeilijk woordgebruik of ingewikkelde zinnen om geraakt te worden in mijn hart en/of mijn ziel.

Ik heb de gedichten van Hein voor het eerst gehoord bij de lessen in sacred dance. Mijn “dansjuf” Cobi is bevriend met Hein en zijn vrouw Brigitte, die de sacred dance in Nederland heeft geïntroduceerd. Cobi gebruikt dit semester elke week een gedicht van Hein als thema voor de les en ze zoekt er passende dansen bij, met titels als bv “Open your heart” of “Het anker”. *

Hein schrijft in zijn folder over de nieuwe bundel: Dichter is een kwalificatie die ik liever hoor dan filosoof of zoiets. Juist omdat het dichten te maken

Bernhard Wosien leidt een sacred dance in de Findhorn Foundation in Schotland heeft met die bewustzijns laag die zo dicht bij de bron is. [] Ik ben een instrument, ik heb dit talent ook maar gekregen, zoals ik alles gekregen heb. Ook die gedichten krijg ik dus, al moet ik soms hard werken om ze zo helder en mooi mogelijk vorm te geven.”

Tijdens de retraite las ik het gedicht voor getiteld “Alleen” over deuren dicht en luiken neer met als slotzin “Je kunt ook open doen”. Ik laat dat nu rusten in de kapel van de Abdijhoeve Bethlehem.

Ik mediteerde ook n.a.v. “Om licht en liefde “. Dat gedicht van Hein Stufkens voeg ik nu graag toe aan dit verslag.

Om licht en liefde

Gedicht van Hein Stufkens, ingezonden door Martine Kuipers

- een lied om kaarsen bij aan te steken-

*Steek een kaars aan in het duister,
laat het licht toe in je hart.*

*Maak je handen niet tot vuisten,
streef maar zacht wat is verhard.*

*Steek een kaars aan in het duister
en zaai vrede waar je gaat.*

*Strek je armen uit en luister
naar de mens die naast je staat.*

*Steek een kaars aan in het duister,
eer wat kwetsbaar is en klein.*

*Ga geduldig tot het uiterst.
Laat waar jij bent liefde zijn.*

** voor meer informatie over moderne sacrale dans die ontwikkeld is sinds 1976 bij de Findhorn Foundation in Schotland door de Duitse danser Bernhard Wosien (zie Wikipedia)*

Als de ziele luistert

Impressie 7 van de retraite door Irene Peters

Het is moeilijk, om dit in een paar woorden samen te vatten, maar het was voor mij een grote vreugde, om aan de retraite mee te doen. Niet alleen om in Stilte bij elkaar te zijn, maar ook om de plek, waar ik jaren geleden eerder geweest ben. Maar toen was de aanbouw met de naam Hooischoor er nog niet. Er is zoveel over te vertellen, maar wat overheerste was de Stilte; en het was een heel verwarmende Stilte. Er was ook veel Licht, zowel in letterlijke als overdrachtelijke zin. Een abdij, midden in het bos, waar geregeld reeën door de tuin lopen. Jammer, dat ik ze niet gezien heb. Kaarsen branden mocht niet, dus stonden er in het midden van de kring een paar kunstkaarsen (Ledverlichting, denk ik). Op een gegeven moment leek het voor mij net, alsof dat Licht in het midden aan het uitdijen was, groter werd. Het is nu een paar dagen later, en ik zit nog steeds in de sfeer van het klooster. Er bleef een gevoel van dankbaarheid bij me hangen..

Ik herkende mezelf helemaal in het onderwerp: 'Hart en Ziel'. Ik denk, dat ik veel met hart en ziel doe, met name op het creatieve vlak. Dan kom je bij het schilderen in een flow; en als ik een lied zing, kan de muziek het overnemen - dan is zangtechniek niet meer belangrijk, maar eerder de sfeer, die je uitdraagt. Je bent dan een beetje van de wereld, maar tegelijk in het hier en nu, en even buiten tijd en ruimte. Je bent als het ware een kanaal. Dat is ook, waar mijn gedichten vandaan komen. We gingen in de kring het onderwerp van het weekend uitpluizen in woorden. En dat blijft voor mij toch een beetje moeilijk. Ik krijg wel vaak associaties door 'Het is voor mij vaak eerder een zaak van voelen dan van denken. Ik associeer. Wat komt bij mij dan boven? Bij HART voel ik vooral warmte, betrokkenheid, liefde---in brede zin--Bij ZIEL komt het woord intuïtie bij me naar boven. Tijdens mijn ervaringen als straatmuzikante kreeg ik meermalen te horen: Mevrouw, u zingt met uw hart."

De maaltijden waren ook in Stilte---heerlijk, maar af en toe ook wel een beetje moeilijk. Er werden veel gedichten voorgelezen.

We mochten iets van hart en ziel via tekenen en schilderen verbeelden. Een woord, dat steeds boven bleef drijven, is OVERGAVE. Dat omvat zowel het hart

als de ziel. Er was zoveel meer: Tai Chi, sacred dance. Ik had graag mee gedaan, maar durfde niet, omdat ik slecht ter been ben. Wat ik gemist heb - een beetje - was het samen afwassen. Omdat je dan samen iets kan doen, en lekker weg kan kletsen, of desnoods ook niet. Het zingen op de vrijdagmiddag heb ik ook wel gemist, maar gelukkig kon ik samen met Marian daarmee wat experimenteren, en nieuwe dingen leren over muziek.

Wat ik geleerd heb: me minder laten afleiden, en eerder vroeg op de dag gaan mediteren, in plaats van ergens halverwege.

Hart en ziel: eigenlijk beeldt Guido Gezelle het zo mooi uit:

*Als de ziele luistert
spreekt het al een taal dat leeft,
't lijzigste gefluister
ook een taal en teken heeft,
blaren van de bomen
kouten met malkaar gezwind,
baren in de stromen
klappen luide en welgezind,
wind en wee en wolken,
wegelen van Gods heiligen
voet,
talen en vertolken
't diep gedoken Woord zo
zoet...
als de ziele luistert!*

The river is flowing

Impressie 8 Door Marian van Wijngaarden

Zij zingt dit lied van de Native Americans en begeleidt met haar gitaar

The river is flowing
Flowing and growing
The river is flowing
Back to the sea

The river is flowing
Flowing and growing
The river is flowing
Back to the sea

Mother Earth, is calling me
Your child I will always be
Mother Earth, is calling me
Back to the sea

The River Is Flowing

Native American, USA

1. The riv - er is flow - ing, flow - ing and grow - ing. The
ri - ver is flow - ing back to the sea.

2. Moth - er Earth is call - ing me, her child I'll al - ways be.
Moth - er Earth is call - ing me back to the sea.

Hoe kun je de lucht bezitten?

Impressie 9 door Matanja Schwenke,
Boek van Aktie Strohalm/Uitgeverij Jan van Arkel, (9^e druk, 1993)

“Hoe kun je de lucht, de warmte van het land kopen of verkopen? Dat is voor ons moeilijk te bedenken. Als wij de prikkeling van de lucht en het kabbelen van het water niet kunnen bezitten, hoe kunt u het van het ons kopen?”

Over de witte man: “De aarde is niet zijn broeder, maar zijn vijand. En als hij die veroverd heeft, trekt hij verder. Hij trekt er zich niets van aan. Hij vergeet het graf van zijn vader en het erfdeel van zijn kinderen. Hij behandelt zijn moeder, de aarde, als koopwaar, die hij kan uitbuiten en weer verkopen als goedkope bonte kralen. Zijn honger zal de aarde kaal vreten en slechts een woestijn achterlaten.”

Het doet pijn om te weten hoe de aarde wordt uitgebuit, hoe de lucht wordt vervuild, hoe het water wordt vergiftigd. Het doet pijn te weten dat Europeanen, waaronder ook Nederlanders, de oorspronkelijke bevolking heeft verdreven en vermoord, omdat ze meenden dat ze daar het recht toe hadden op basis van Bijbelteksten. Dubbel onrecht, zowel aan de verdrevenen als aan de Bijbelse woorden.

Ik kan het onrecht niet terugdraaien. Ik kan wel erkennen dat de oorspronkelijke bewoners van het continent een stuk wijzer waren dan de Europeanen die dachten zo beschaafd te zijn. De lucht, het water en de aarde zijn van niemand en ze zijn er voor alles wat leeft. Dankzij alles wat nu leeft en wat eerder heeft geleefd, kunnen wij leven en zullen de generaties na ons kunnen leven. Dan moeten we er wel goed voor zijn, ze zijn onze naasten.

Hoe kun je de lucht bezitten? Een indiaanse visie op het beheer van de aarde.

Hoop

Impressie 10 van de retraite Door Marianne Doze

Het gedicht dat ik in de kring neerlegde was een gedicht van Emily Dickinson, een dichteres die al sinds mijn tienerjaren met mij meegaat. Dit gedicht gaat over de hoop, die we diep in onze ziel hebben. Waarvoor ik op diverse momenten in mijn leven weer moed kreeg om door te gaan als iets niet lukte of als er obstakels in mijn leven waren.

*'Hope' is the thing with feathers
That perches in the soul
And sings the tune without the words
And never stops – at all*

*'Hoop' is het ding met veren
Dat neerstrijkt in de ziel
Het zingt het lied, de woorden niet
En niemand – houdt het tegen*

*And sweetest – in the Gale – is heard
And sore must be the storm
That could abash the little Bird
That kept so many warm*

*En zoetst klinkt het – bij felle Wind
Alleen de zwaarste storm
kan het verslaan – dit Vogeltje
Bij wie je warmte vindt*

*I've heard it in the chilliest land
And on the strangest Sea
Yet, never, in Extremity,
It asked a crumb – of Me.*

*Ik hoorde 't in het kilste land
En op de vreemdste Zee
Maar vroeg het, zelfs in Hoogste Nood,
Een kruimel van Me? Nee.*

Emily Dickinson

Het wordt prachtig gezongen door kamerkoor Lamusa:

<https://www.youtube.com/watch?v=K6tIXx1RtGo>

Als de Heer het huis niet bouwt...

Impressie 11 van de retraite door Willem Furnée

Toen ik de aankondiging van de Quaker retraite 2023 onder ogen kreeg en het thema las - "Hart en Ziel" - kwam mij meteen deze houtskooltekening voor de geest. Mijn grootvader maakte deze tekening in Hierden (Gld). We zien een boer, die na zijn werk (gezien de uitgeschopte schoen) in gebed is verzonken. Wat er in hem omgaat weten we niet. Maar in het perspectief van de bloeiende kerkgemeenschap in het Veluwe dorp Hierden is hij in gebed vanuit het besef dat het resultaat van zijn arbeid niet alleen een resultaat is van zijn zwoegen, maar ook een zegen van de Eeuwige in-dachtig de bijbeltekst: "Als de Heer het huis niet bouwt, vergeefs werken de bouwlieden er aan" (psalm 27). De boer doet zijn werk niet alleen uit noodzaak voor zijn levensonderhoud. Hij is zich er ook van bewust dat hij afhankelijk is van zijn hart als krachtbron en liefde voor zijn werk als inspiratiebron. Liefde die het Innerlijk Licht hem heeft geopenbaard. Voor mij is dit een voorbeeld van "werken met hart en ziel".

A.L.C. Furnée 1867 - 1965

Hoe kan iemand ooit

Impressie 12 van de retraite door Frieda Oudakker

*How could anyone ever tell you,
you are anything less than beautiful?
How could anyone ever tell you,
you were less than whole?
How could anyone fail to notice,
that your loving is a miracle?
How deeply you're connected to my soul!*

*Hoe kan iemand ooit tegen je zeggen dat je ook maar iets minder dan prachtig bent?
Hoe kan iemand ooit tegen je zeggen dan je minder dan heel bent?
Hoe kan iemand het missen om op te merken wat een wonder jouw liefde is?
Wat ben je diep verbonden met mijn ziel!*

How Could Anyone

♩ = 92
innig

T.:/M.: Libby Roderick

How could a - ny - one e - ver tell you, you were a - ny - thing less than
beau - ti - ful? How could a - ny - one e - ver tell you, you were less than
whole? How could a - ny - one fail to no - tice, that your lo - ving is a
mi - ra - cle? How deep - ly you're con - nec - ted to my soul.

Aandacht.

Door Marinus van den Berg, ingezonden door Cathien Steen tgv de retraite

Aandacht is eerbiedig

Ze dringt niet op

Ze kan wachten

Ze laat vertrouwen groeien.

Aandacht is ontvankelijk

Ze stelt zich open

Ze leeft zich in

Ze kan ontvangen.

Aandacht is tijd

Ze neemt de tijd

Ze jaagt niet op

Ze overhaast zich niet

Aandacht is attent

Ze zoekt het kleine

Ze vergeet niet

Ze doet wat ze zegt

Aandacht is trouw

Ze blijft komen

Ze houdt de lange duur vol

Ze komt ook in moeilijke tijden

Aandacht is aanwezigheid

Ze kent de waarde van het zijn

Ze weet stil te zijn

Ze is eenvoudig

Gelukkig is de mens die aandacht

Schenkt en die aandacht ontvangt.

Het recht van migranten in gevaar

Bron QCEA, ingezonden door Peter van Leeuwen

Handelsvoordelen met de EU afhankelijk van migranten terugnemen??

De EU kent een Stelsel van Algemene Preferenties (SAP), waarin niet-EU landen onder voorwaarden handelsvoordelen kunnen genieten. Het is een instrument dat handel, ontwikkeling en duurzaamheid met elkaar verbindt. Namelijk door invoerrechten af te schaffen van producten met als doel armoede te verlichten, economische kansen te creëren en ongelijkheid te verminderen. Het SAP omvat ook enkele maatregelen ter stimulering van mensenrechten, milieubescherming en klimaat.

Het SAP is voor maatschappelijke organisaties een belangrijk mechanisme om schendingen onder de aandacht te brengen en daarbij aan te dringen op ambitieuzere maatregelen op het gebied van mensenrechten, goed bestuur en duurzaamheid. So far so good.

Dreiging:

Wat nu dreigt is een nieuwe, belangrijker verplichting erbij voor deze landen: namelijk overeenkomsten sluiten met de EU om migranten terug te nemen. Dit is

weliswaar in overeenstemming met een strategie van externalisering van het migratiebeleid die steeds zichtbaarder wordt in het ontwikkelings- en handelsbeleid van de EU.

Maar hierdoor dreigen de doelen van het SAP volledig ondergesneeuwd te raken! Daarom heeft QCEA zich aangesloten bij een coalitie van 20 maatschappelijke organisaties, die gezamenlijk pleiten tegen dit voorstel. Voorlopig middels een brief aan de Raad van de Europese Unie.

De belangrijkste argumenten tegen dit voorstel staan in deze brief:

1. Het is contraproductief: het zou voorkomen dat landen profiteren van SAP-regelingen die de bescherming van de mensenrechten effectief kunnen bevorderen en armoede, repressie en slecht bestuur kunnen verlichten, omstandigheden waardoor mensen het gevoel kunnen krijgen dat ze geen andere keus hebben dan hun huizen te verlaten, en die de hoofdoorzaken zijn

van gedwongen migratie. Hoewel het aanpakken van die onderliggende oorzaken een prioriteit van de EU is, zouden de voorgestelde wijzigingen een doeltreffend beleidsinstrument in gevaar brengen om ze aan te pakken via handelspreferenties die duurzame ontwikkeling in derde landen ondersteunen;

2. Het is maar de vraag of dit verenigbaar is met de WTO-regels:

de invoering van terugname van migranten als conditie is noch ingegeven door mensenrechten noch door duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, en is mogelijk niet in overeenstemming met de WTO-bepalingen omdat het sommige landen beter zal behandelen dan andere. De preferenties zijn dan niet meer algemeen.

3. Het is niet in overeenstemming met het algemene kader van de SAP-regelingen:

er is geen verband tussen het migrantenbeleid en duurzame ontwikkeling, waarvan alle positieve en negatieve SAP-voorwaarden zijn afgeleid. Het herziene SAP moet gericht zijn op het bevorderen van de ratificatie en de daadwerkelijke uitvoering van verdragen in de lijst. Nu wordt een bestraffende aanpak voorgesteld, gebaseerd op het intrekken van tariefpreferenties;

4. Het SAP-schema wordt hierdoor minder doeltreffend:

het doel van de SAP-verordening is de naleving van mensenrechten te bevorderen en ontwikkeling in samenwerking met derde landen te ondersteunen; door de controversiële kwestie van migranten terugkeer in deze context te introduceren, zal de ruimte om vooruitgang te boeken de echte SAP doeleinden (mensenrechten, doelstellingen inzake klimaatverandering en doelstellingen voor duurzame ontwikkeling) afnemen. De geloofwaardigheid van de EU om deze normen wereldwijd te verdedigen zal afnemen;

5. Het brengt het partnerschap met derde landen in gevaar:

Als het straks vooral gaat over migranten politiek, kan dit misbruik in de hand werken. Partnerschap met de EU voor de positieve SAP doelen kunnen daarmee gevaar lopen.

de organisaties die zich hiervoor inspannen

Werken aan Vrede

Pendle Hill pamphlet 420, van Pamela Haines, vertaling Frieda Oudakker

Vredesspier 7 De Waarheid Terug Nemen van de Deskundigen

Het moderne leven is complex, met expertises op allerlei gebieden. Als we niet vrijwillig onze mening afstaan aan hen die claimen experts te zijn, worden we gesust, bedreigd, verleid of gekleineerd, totdat we erin berusten. Toch zijn de vaardigheden en de kennis van onze tegenwoordige leiders niet geschikt om ons veilig de toekomst in te brengen. We moeten allemaal onze waarden en ons eigen gezonde verstand inbrengen om te helpen onderscheid te maken in wat belangrijk is. Ook ten aanzien hiervan kunnen we kracht halen uit onze Quaker traditie. Generaals en politici kunnen ons niet voor de gek houden als zij claimen experts te zijn over wat ons vrede en veiligheid brengt. Wij weten dat zij hun expertise baseren op gebrekkige veronderstellingen en dat zij ons nooit naar vrede zullen leiden. Zelfs zonder dat we ooit een wereld zonder oorlog hebben gekend, blijven we bij ons geloof in de mogelijkheid van vrede. Wij zijn vol vertrouwen, zijn betrokken en spreken ons uit.

Toch neigen we ernaar eraan te voldoen als de economen claimen de experts te zijn over wat ons welvaart brengt en ons adviseren om de zaken in hun capabele handen te leggen. Hoe zou het zijn om bekend te maken dat hun expertise is gebaseerd op onjuiste veronderstellingen die de wereld nooit welvaart kunnen brengen? En hoewel we nog

nooit een economisch systeem gekend hebben dat voor iedereen werkte, houden we ons diepste geloof in stand – dat hebzucht nooit de bron van welbevinden is en dat ongebreidelde groei gaat ten koste van de planeet – en zijn daarover nét zo vól vertrouwen, uitgesproken en betrokken.

De wetenschap heeft een enorm aanbod aan verklaringen over het universum waarin wij leven. Maar mensen die experts zijn op één klein wetenschappelijk gebied blijven zelden op één lijn met het grotere plaatje, of de lange termijn visie. Wetenschap in dienst van collectieve hebzucht of de militaire vooruitgang, verschaft de mensheid geen weg vooruit.

Zeker, er is ruimte voor wetenschappelijke deskundigheid. Maar we moeten de verantwoordelijkheid nemen om onze grote individuele intelligentie in te zetten en het hele systeem en de wetenschap terug te brengen naar haar ware roeping: ons in deze wereld te helpen begrijpen dat onze soort er een integraal deel van is.

Deze benadering is moeilijk in een cultuur waarin wetenschap en techniek de autoriteit van God hebben. In onze cultuur zijn velen ertoe gekomen te geloven dat de wetenschap alles kan verklaren en de techniek alles kan oplossen.

Wij zullen in praktijk moeten brengen en elkaar aanmoedigen om tegen de stroom in te roeien en tegen de experts te zeggen: *“Ik weet wat goed is.”*

Vredesspier 8 Doen wat Helder en Kloppend is.

De basis van voelen wat het juiste is om te doen, omvat het afstemmen van onszelf op de juiste orde, het Goddelijke, in ons dagelijks leven. Regelmatig voel ik mijzelf op zo'n manier betrokken bij het leven, dat het goed voelt. Ik heb interactie met mensen die helder is, verbonden en diep voldoening gevend. Ik heb momenten dat ik echt diep de schoonheid van de wereld rondom mij in mij opneem. Ik verleng zorgvuldig het gebruik van iets dat oud en functioneel is. Ik verzet een stuk werk dat er toe doet en duidelijk mijn stempel draagt. Ik zet in vriendschap een volgende moeilijke stap die genomen moet worden. Iets in wat ik doe voelt goed.

Hoe zou het zijn om die momenten een merkteken te geven en vaker zorgvuldig op te merken wat goed voelt om te doen – in amusement, in de manier waarop we eten, de cadeaus die we geven, onze interacties, het werk dat we doen? Om dit vermogen te ontwikkelen, is het nodig om te zien en te reageren op wat ons weerhoudt van het waarnemen van wat 'helder en zeker klinkt', zoals John Woolman zegt. Wat verwacht onze geest? Welke boodschappen hebben we meegenomen (uit onze kindertijd, uit advertenties, uit de grote samenleving) die een rommeltje veroorzaken in onze hoofd. Welke aangroei's dragen we ongemerkt met ons mee, die maken dat we niet opmerken wat kloppend is?

Ik glimlach als ik mij voorstel dat ik de momenten tel die helder en

kloppend zijn in mijn leven – misschien maar twee op deze dag, en de volgende misschien maar zeven? Ontmoediging kan mij ervan weerhouden om het te blijven proberen. Maar we hoeven niet op een wonder te wachten om de waarheid vaker helder te zien en horen in ons leven. We kunnen ons deze momenten herinneren en ze *op waarde schatten*. We kunnen onze vrienden vragen ons te helpen om de condities ervoor te versterken. We kunnen eraan werken om ze zichtbaar te maken. Als we de discipline ontwikkelen om aandacht te hebben voor wat helder en kloppend klinkt openen zich nieuwe wegen voor ons. We zullen ontdekken dat we vaker onze tijd en aandacht anders gebruiken en nieuwe keuzes maken op allerlei gebieden, grote en kleine. We kunnen onszelf motiveren om wegen te vinden om die momenten voor anderen helder te maken. Schrijvers, artiesten en religieuze leraren uit alle richtingen hebben dit door de eeuwen heen gedaan.

Ik vraag mij af of de groeiende aantrekkingskracht van het maken van kunst in deze tijd zit in het hebben van minder mogelijkheden om een creatief avontuur te maken van ons gevoel voor wat kloppend en helder is. Op momenten dat we vroeger creëerden, consumeren we nu. Kleding, voedsel, huisraad, verjaardagsfeestjes, vakanties, amusement, allemaal zaken die vroeger gelegenheid boden om onze creativiteit in te leggen, kopen we nu

kant en klaar – en veel daarvan zijn armzalig uniform. We raken steeds verder verwijderd van wat binnenin ons ‘goed voelt’. Op de één of andere manier moeten we weer meer gaan geloven in onze vaardigheden – in ons recht – om onze eigen unieke vorm te vinden. Om te scheppen wat goed voelt, wat helder en kloppend is.

Ik geloof dat uiteindelijk al die kleine momenten van helderheid – allemaal volledig geïnternaliseerd – tezamen een manier van leven voortbrengen van voortdurend toenemende integriteit en doelgerichtheid. Ik kan mij geen groter kunstwerk voorstellen en geen grotere gift aan onze gehavende wereld.

"Ubuntu" - Wat is dat?

Door Paul Holdsworth, van Belgium and Luxembourg YM, lid van een FWCC-werkgroep die de Wereld Plenaire voorbereidt.

In de editie van maart 2023 editie van De Vriendenkring, hebben we al aandacht besteed aan "Ubuntu" ("Ik ben omdat wij zijn"). Ubuntu verwijst naar het diepgewortelde geloof, de moraal en het gebruik in Afrikaanse gemeenschappen. Ubuntu betekent dat ieder mens het waard is

om erkend, gerespecteerd en gehoord te worden, en dat wij als mensen allemaal van elkaar afhankelijk zijn.

Het is duidelijk een concept dat nauw aansluit bij veel aspecten van ons Quaker-getuigenis. Het lijkt dus zeer toepasselijk dat het centraal zal staan in de komende Wereld Plenaire Vergadering van Quakers in 2024. Deze Wereld Quaker bijeenkomst zal door de Zuidelijk Afrika Jaarvergadering georganiseerd worden. Hij wordt in Zuid-Afrika gehouden in augustus 2024. Je kunt alles ook online volgen.

Het thema zal zijn:

"De geest van Ubuntu beleven: Met hoop reageren op Gods oproep om de schepping - en elkaar - te koesteren".

Wat gebeurt er op een Wereld Plenaire Vergadering?

Daar komen vertegenwoordigers van alle Jaarvergaderingen van de hele wereld bij elkaar:

- **om in stilte samen te zijn.** Samen in stilte je overgeven aan God is de kern van het Quaker leven, de Quaker gemeenschap en de Quaker actie in de wereld. Quakers over de hele wereld beleven hun geloof op veel verschillende manieren; de Wereld Plenaire Vergadering geeft ons de gelegenheid om in stilte samen te zijn met Vrienden van over de hele wereld, en om de verschillende manieren van bidden te ervaren.
- **om te leren.** Door een tijd weg te zijn van onze thuisgemeenschap en leden van de Quakerfamilie van heinde en verre te ontmoeten, kunnen we over elkaars leven horen, onze spirituele inzichten delen en van elkaars ervaringen leren. Leren verrijkt ons en helpt ons te groeien als Quakers.

- **om te getuigen.** Uit onze innerlijke spirituele ervaring van het Goddelijke komt ons getuigenis voort: de kenmerkende manier waarop wij als Quakers ons leven leiden, de manier waarop we ons geloof in praktijk brengen. Soms worden wij als Quakergemeenschap ertoe gebracht actie te ondernemen, ons uit te spreken en profetisch te zijn om te getuigen van onze diepgewortelde waarden en overtuigingen.
- **om de juiste actie te onderscheiden.** Onze wereld staat voor vele uitdagingen. We komen samen komen in stilte, we luisteren biddend - naar elkaar en naar de "stille kleine stem". Zo kunnen we ons laten leiden om te bepalen hoe we op deze uitdagingen reageren. We kunnen manieren vinden om elkaar hoop en bemoediging te geven.
- **om de wereld Quaker gemeenschap te versterken.** Vrienden van elke tak van de Quakerfamilie komen negen dagen samen als gemeenschap, om te leren en in stilte te bidden, persoonlijk aanwezig of online. De Wereld Plenaire Vergadering is een kans om nieuwe relaties aan te gaan sterkere partnerschappen op te bouwen. In een 'thuisgroep' en in workshops, in gesprekken tijdens maaltijden en in wandelgangen kun je andere Vrienden leren kennen in de dingen die eeuwig zijn.

Op de Wereld Plenaire van 2024 zal het concept Ubuntu aan dit alles ten grondslag liggen.

Samenzang op de Wereld Quaker Vergadering in Peru in 2016

Aartsbisschop Desmond Tutu legde Ubuntu uit als: *"Mijn menselijkheid is gevangen, is onlosmakelijk verbonden, met de jouwe."*

Justin Ellis, van de Zuidelijk Afrika Jaarvergadering, zegt: "Ubuntu erkent de onderlinge afhankelijkheid van heel Gods schepping. Ubuntu werkt aan harmonie en evenwicht, niet alleen met andere mensen maar met de hele natuur. Ubuntu is een dagelijkse praktijk in veel Afrikaanse samenlevingen. Het effect van Ubuntu is dat cohesie, evenwicht,

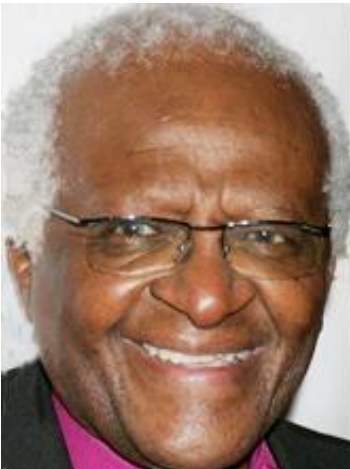
openheid, vrede, mededogen en waardigheid in een gemeenschap worden gehandhaafd. Het beteugelt eigenbelang en materialisme. Het zorgt ervoor dat vreemden welkom zijn. Het impliceert een collectieve verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat alle leden van de gemeenschap de middelen hebben om in hun levensonderhoud te voorzien. Dat iedereen kan leren. Dat elk lid van de gemeenschap kan deelnemen aan gemeenschappelijke besluitvorming. Dat niemand uitgesloten wordt van de overgangsrutuelen."

Ubuntu resoneert met de Quaker overtuiging dat we allemaal gelijk zijn. Onze plicht om voor elkaar te zorgen werd uitgedrukt door Isaac Pennington in 1667: "Ons leven is liefde, vrede en tederheid. Ons leven is elkaar ondersteunen en elkaar vergeven. Het is elkaar niet beschuldigen, maar voor elkaar bidden en elkaar met tedere hand overeind helpen". Zo drong George Fox er bij de Vrienden op aan "... om opgewekt over de wereld te wandelen en om dat van God in iedereen te beantwoorden."

Wereld Quaker Vergaderingen werden vroeger om de drie jaar gehouden. Nu minder worden ze minder vaak gehouden vanwege de schade aan het klimaat die vliegvluchten veroorzaken. Daarom zal in 2024 het aantal vertegenwoordigers dat lijfelijk aanwezig is, kleiner zijn. Een groot deel zal online plaatsvinden, zodat zoveel mogelijk mensen uit de hele wereld kunnen deelnemen.

FWCC zal studiegidsen en ander materiaal voorbereiden om Quakers te helpen zich voor te bereiden op de Wereld Plenaire.

Meer informatie in een volgende nieuwsbrief.

You know when ubuntu is there, and it is obvious when it is absent. It has to do with what it means to be truly human, to know that you are bound up with others in the bundle of life.

Desmond Tutu

Living the Spirit of Ubuntu

Quakers en ik donderdag avond 16 maart 2023, samengevat door Marlies Tjallingii
'Quakers en ik', online, gaat deze avond uit van Living the Spirit of Ubuntu, met als uitgangspunt de zendbrief van de Friends World Committee for Consultation. We zijn vanavond met een kleine groep, wat een intens gesprek mogelijk maakt.

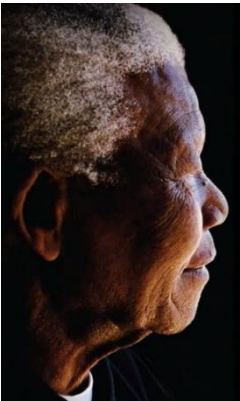
De vragen liggen voor:

Waar ervaar jij dat de Geest van Ubuntu geleefd wordt?

Hoe geef je dat zelf vorm?

Net terug uit Afrika, Senegal, en daar is Ubuntu of gemeenschap als vanzelfsprekend voor mij. Ik hoef er niets voor te doen. Ik weet niet hoe het hier moet, hoe ik dat hier vorm moet geven. Ik wil hiermee niet aangeven dat het allemaal conflictvrij is op de plek waar ik was. Ik kwam langs de douane en daar was muziek. Ik ging dansen en een douanier danste mee. Ik zie me dat in Nederland nog niet doen.

Een verhaal vertelt over een leraar in Afrika die een wedstrijd houdt met de kinderen. Wie het eerste bij de boom is, wint. De kinderen geven elkaar een hand en ze rennen samen naar de boom. Ze winnen samen. Was de leraar een Afrikaanse leraar?

“The spirit of Ubuntu, that profound African sense, that we are human only through humanity of other human beings – is not a parochial phenomenon, but has added globally to our common search for a better world”

Nelson Rolihlahlo Mandela

Ik probeer niet iets te krijgen ten koste van een ander. We zijn allemaal verbonden, hoe individualistisch onze maatschappij ook is.

Eén van ons is bezig met een aantal weekenden over interculturele filosofie. Ubuntu is ook een onderdeel hiervan. Het gaat om een andere manier van in de tijd staan. Hier is het: ik word onderwijzeres en als ik mijn diploma heb, dan ben ik het. In de filosofie van Ubuntu blijf ik worden. Ook als iemand komt te overlijden dan blijft deze onder de mensen zolang zijn of haar naam genoemd blijft. Ook de ongeborenen zijn deel van de gemeenschap. Alles is in ontwikkeling.

Ik heb gecollecteerd voor Amnesty International. Ik loop met een collecte-bus langs de deuren en ik maak contact. Dat doe ik zonder collectebus niet. Hierdoor krijg ik mooie gesprekken en kom ik mensen tegen die ik misschien wel van gezicht ken, maar van wie ik niet weet waar ze wonen. Ik voel ongemak om op iemand toe te stappen, ik vind dat bloedspannend. Ik neem me voor om dat nu te gaan doen en om aan te bellen bij een paar mensen in mijn straat. Ik laat jullie weten hoe dat is. Het helpt mij om als ik op straat loop te denken aan dat van God in de ander. En zo vol verwachting naar de ander te lopen. Ook heb ik een paar openingszinnen voor een gesprek die me helpen om in verbinding te komen. Bij de kassière: Moet je nog lang werken? In de trein: Moet je nog ver reizen? Dat zijn kleine binnenkomertjes. Ik groet me rot op straat.

Mijn ervaring in Afrika: ik gaf les op een meisjesschool. Als er een hooggeplaatst iemand langs kwam (Arab Moi) dan gingen de meisjes allemaal langs de weg staan zingen. Dan stopten de auto's en werd er spontaan geld opgehaald om de school te helpen.

In 1972 in Suriname, viel het daglicht bij mij binnen en is bij mij gebleven. Dat is poëzie.

Ubuntu is voor mij ook heel dicht bij de Quakers.

Ik ben bloednieuwsgierig naar de ander. Dat helpt om over de drempel te komen. De collecte bus helpt daar wel bij. Ook denk ik vaak in mijn hoofd: ik zegen je. Of ik hou van je. Dat doe ik nu ook tijdens de bijeenkomst. Ik hou van jou en van jou en van jou en van jou en ook van mezelf. Het geeft mij een prachtige verbinding.

In een drukke trein zit een moeder met haar kinderen op de grond. De moeder is duidelijk moe, ze heeft mee gelopen met de strandloop. De kinderen zijn ongeduldig. Moeder is heel rustig. Als we uitstappen zeg ik tegen de moeder: "wat mooi dat je rustig blijft bij je kinderen, ook al ben je moe". De moeder waardeert dat ik dat zeg. Dat zouden we vaker moeten doen als moeders onder elkaar. Ik word er zelf ook blij van. Als ik contact maak met een ander, voel ik beter dat ik zelf besta

Dat raakt aan Een Cursus in Wonderen: geven is ontvangen. Dat is niet hetzelfde als geven en nemen.

Aan het eind van ons gesprek is er veel dankbaarheid en gevoel van ondersteuning om de uitdaging van verbinding met de ander aan te gaan. Dat beweegt ons tot kushandjes! Tot de volgende keer beloven we!

Luisterend naar elkaar in 'heelheid'

<https://quakerspeak.com/video/listening-each-other-into-wholeness/>
vertaling door de redactie

In de QuakerSpeak-video van deze week vertelt O (O is de Quaker die in deze video spreekt) over de rol van luisteren bij het helen van onze menselijkheid. Wat gebeurt er als we echt naar elkaar luisteren?

Tekst van de video (vertaling):

Gebaseerd op mijn beperkte begrip zijn we verbazingwekkend krachtig, of we het nu begrijpen of niet. We zijn extreem machtig maar voelen ons vaak machteloos. Overal van depressie tot angst tot wat dan ook, we zijn 'voelers'. Luisteren naar elkaar tot 'heelheid'.

Als ik luister – als ik echt luister – luister ik om God te horen spreken. Ik luister naar Gods stem, Gods signaal. Wat dat voor mij betekent? Dat is het signaal dat me naar levendigheid beweegt. Het signaal waardoor ik de 'heelheid' kan voelen.

En als ik spreek, ben ik niet lichtzinnig met mijn woorden, omdat ik erken dat mijn woorden kracht zijn. "Vanaf dat moment stond Christus bekend als het woord van God", omdat hij naar mijn mening de kracht van het woord, de kracht van spreken, echt begreep. Dus ik luister zodat ik weet waar ik ben, waar ik niet wil zijn. Wat is er mogelijk. Om aangeraakt te worden, geroepen, gevormd. En als ik spreek, spreek ik in de wetenschap dat ik met Gods kracht werk. En als ik spreek, wil ik spreken op een manier die genezing mogelijk maakt, die zegening mogelijk maakt, die heelheid bevordert, die creatieve mogelijkheden voor integratie mogelijk maakt.

Wanneer we niet luisteren....

Mijn zorg is dat we niet naar elkaar luisteren en dat creëert de wereld die we zien. Het creëert de wereld die we ervaren. Mensen worden niet gehoord, niet gezien, niet gewaardeerd, niet gewaardeerd, niet erkend. Mensen worden niet erkend voor om dat van God dat in hen woont. Men ziet hen niet. Ze worden niet teruggewonnen en omarmd, niet van harte omhelsd. En zo fragmenteren we. Wij fragmenteren. We worden gebroken omdat we niet worden gezien voor wie we werkelijk zijn. Het lichaam breekt. Het breekt gewoon.

Luisteren naar elkaar tot heelheid

Het positieve nieuws... Het gelukkige nieuws is dat we op elk moment onze kracht kunnen terugnemen, we kunnen onze capaciteit verfijnen, opnieuw aanscherpen, afstemmen, elkaar horen en herkennen. En dus is mijn overtuiging dat er een manier is om te luisteren en dat Quakers dit geloof of deze zin hebben: "Luisteren naar elkaar tot heelheid." Dat we het vermogen hebben om naar elkaar te luisteren tot heelheid, en dat we dat op elk moment in de tijd kunnen terugnemen en de rijkdom van diep luisteren kunnen voelen, waar ons hart daadwerkelijk wordt geraakt. Diep luisteren. En diepzinnig. Het is spannend.

Discussievragen:

- O heeft het over 'gehoord worden op een manier dat je hart daadwerkelijk geraakt wordt'. Heb jij je ooit op deze manier gehoord gevoeld? Hoe voelde het?
- Hoe spreken we op een manier "die genezing bevordert, die zegening bevordert, die heelheid bevordert, die creatieve mogelijkheid tot integratie bevordert?"

Ierland jaarvergadering 2022.

Door Kees en Hylkia Nieuwerth

Van 12 tot en met 14 augustus 2022 werd de Ierse Jaarvergadering gehouden op een prachtige campus van de Stranmillis universiteit in Belfast. Het thema was dit keer ‘Hoop, Vernieuwing en Heling’ naar Romeinen 12:2: ‘U moet uzelf niet aanpassen aan deze wereld, maar u veranderen door uw gezindheid te vernieuwen, om zo te ontdekken wat God wil en wat goed, volmaakt en Hem welgevallig is’(NBV21).

Kees was benoemd tot afgevaardigde naar deze Jaarvergadering en Hylkia ging mee als gast.

De Ierse Jaarvergadering bijwonen is telkens weer een bijzondere belevenis. Dit in meerdere opzichten. Allereerst is het de IERLAND Jaarvergadering omdat Quakers op het gehele ‘groene eiland’, zowel in het Britse Noord-Ierland, als in de Ierse Republiek allen lid zijn van één en dezelfde Jaarvergadering. Quakers hebben immers weinig op met grenzen en nationalisme, dat heeft maar al te vaak bijgedragen tot gewapende conflicten.

Ten tweede omdat Ierland het enige land in Europa is waar de Quakers als zodanig worden genoemd in de grondwet (van de Republiek), in het artikel over godsdienstvrijheid. Voorts omdat deze Jaarvergadering één van de weinige is in Europa met een enigszins ‘evangelicale’ inslag. Bovendien omdat de Ierse Quakers de gewoonte hebben om vertegenwoordigers van andere geloofsgemeenschappen in Ierland ook uit te nodigen: dit keer waren dat: de Joodse geloofsgemeenschap, de kerk van Ierland, de Presbyteriaanse kerk en de Rooms-Katholieke kerk. Er waren trouwens ook afgevaardigden van o.m. de België en Luxemburg JV, Britse JV, Duitse JV, Noorwegen JV, Zwitserland JV en FWCC. En – omdat het een hybride-bijeenkomst was – van de Brummana MV, Kibimba JV in Burundi en Malava JV in Kenia. En dan natuurlijk: de onvolprezen ‘sociale avond’, waar verhalen, liederen en Ierse muziek, waaronder van een Ierse doedelzak de revue passeren

Tenslotte zijn de zakenvergaderingen van de Ierse Vrienden ook vrij bijzonder.

Zo worden uitgebreid de lidmaatschaps-statistieken van de Maand- en Kwartaalvergaderingen en de Jaarvergadering als geheel doorgenomen. Maar zij kennen ook een voor ons geheel onbekend fenomeen: een ‘commissie om de minuten te controleren’, deze heeft als opdracht om vast te stellen of de minuten zoals deze zijn aangenomen in de algemene vergadering daadwerkelijk zo op papier staan!

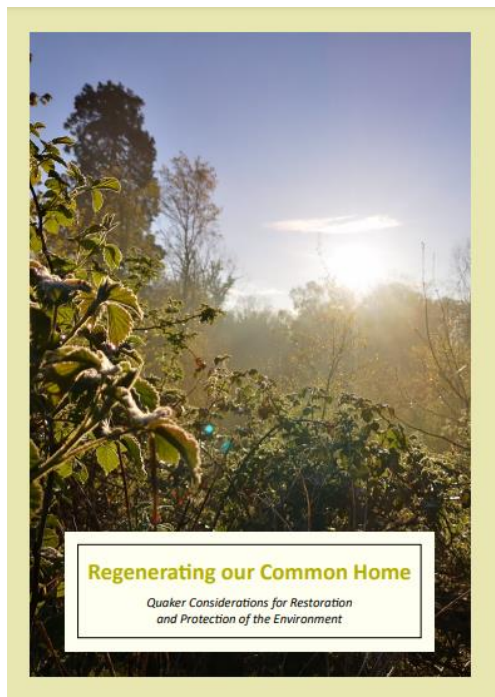
Voorafgaand aan de Jaarvergadering hebben we genoten van de gastvrijheid van ons Ierse gastlid Tony Weekes (en zijn vrouw Brit). Hij was onze gids in Belfast, toonde ons de muur uit de tijd van de burgeroorlog, eufemistisch aangeduid als de ‘troubles’ en hij trakteerde ons op een mooie busreis langs de kust naar de ‘Giant Stairways’.

Naast de zakenvergaderingen waren er Bijbelstudie-, worship sharing-, healing- en allerlei ‘speciale interesse’ groepen. Teveel om allemaal op te sommen.

Tim Gee en Nozizwe Madlala-Routledge vertelden over het werk van respectievelijk FWCC en QUNO-Geneve. Jacqueline Stillwell (Quaker organisatie Right Sharing of World Resources in de VS) Esther Mombo (Kenia) leverden een bijdrage via ZOOM. Deze vier onder de noemer ‘Quakers Wereldwijd’. Barbara Luetke van de North Pacific JV in de VS vertelde over haar boek *‘The Kendall Sparrow’* over jonge vrouwen in de begin periode van het Quakerisme die zich geroepen voelden tot Quaker prediking. Een boeiend boek dat Hylkia en ik nu samen zijn gaan lezen. Het was echter het equivalent van de Swarthmore Lezing, de openbaar toegankelijke lezing door een jonge Ierse Quaker Lynn Finnegan die ons het meest aansprak. Onder de titel *‘De Quaker Getuigenissen vormgeven in Dienst van de Planeet; de uitdaging om mooie vragen te stellen’* deed zij een bewogen en zeer inspirerende oproep dat wij Quakers ons uitdrukkelijker en zichtbaar inzetten voor een zorgvuldig beheer van de schepping, voor duurzaamheid.

Het woordgebruik “milieu” geeft al aan dat wij ‘onzelf kennelijk *scheiden* van het kwetsbare ecosysteem waarvan wij mensen deel uitmaken: de aarde, de schepping behoort ons niet toe, wij behoren haar toe. We moeten ons weer in herinnering roepen (zoals de vroege Vrienden) dat de natuur, de schepping *heilig* is.

Wanneer we naar de aarde kijken spoort het dominante economische stelsel, het kapitalisme, ons aan om een wereld te zien bestaande uit

“goederen” in plaats van een wereld bestaande uit “heilige gaven”. En ze zei; ‘begin niet ook nog eens over “natuurlijke hulpbronnen”! Sinds wanneer zijn we begonnen om heilige delen van

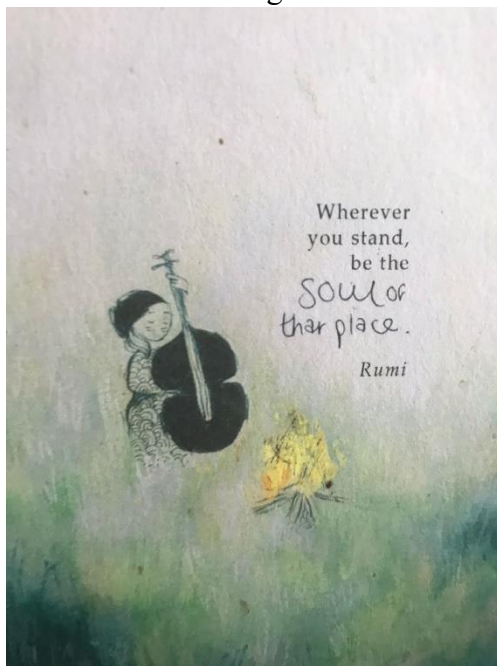
God’ s schepping te betitelen als “natuurlijke hulpbronnen”? Iedere keer dat wij weer een soort (plant of dier) verliezen, raken we ook een manier om God te leren kennen kwijt’.

Ze riep ons op om ‘onze gehele duurzaamheidsreis onder de leiding van God’ s Liefde en de Geest te brengen.’ En ‘alle Quaker Getuigenissen tegelijkertijd en voortdurend – in hun onderlinge samenhang – daarbij op tafel te leggen en te weigeren slechts één strategie om verandering te bewerkstelligen te kiezen of maar één emotie: nee, breng alles in. Vooral onze Quaker eerlijkheid en onze liefde. Dat is hoe we ons moeten roeren, ons moeten inzetten, ons over moeten geven aan de ‘Weg van de Liefde’, zonder te weten wat de resultaten zijn, of ons zorgen te maken over wat de gevolgen zijn... Ik heb niet eens geprobeerd om iemand er van te overtuigen dat duurzaamheid en klimaatgerechtigheid in het hart van de Quaker Getuigenissen staan en daar altijd al stonden. Alsjeblieft, God, zeg dat wij dat gesprek niet langer nodig hebben .. en dat wij als een spirituele gemeenschap geleid zullen worden om pertinente, nieuwsgierige en mooie vragen te stellen... Hier is er één om mee te beginnen:

Hoe worden wij als Quakers geroepen om antwoord te geven op de uitdagingen van ecologische gerechtigheid en duurzaamheid?’ Met andere woorden: kunnen we als geloofsgemeenschap, individueel én collectief, ons daarvoor veel duidelijker en zichtbaarder inzetten?

Het was/is een indrukwekkend betoog, een geweldig pleidooi voor een andere wereld!

Als Nederlandse Jaarvergadering hopen we Lynn uit te nodigen om tijdens onze komende Algemene Vergadering een bijdrage te leveren aan ONS gesprek over dit wezenlijke thema.

QCEA en Klimaatmilitarisme

Door Peter van Leeuwen

In de vriendenkring van februari j.l. (blz 32, beveiligingsgegevens van Europa) kwamen enkele waardevolle websites aan de orde om op EU niveau financiën, wapenhandel, subsidies en corruptie te bestuderen, eventueel in onderling verband. Daar kan echter nog een informatiebron aan worden toegevoegd:

De allereerste website over klimaat en militarisering is onlangs gelanceerd door de werkgroep Arms, Militarism and Climate Justice. Dat is een informeel netwerk van onderzoekers en activisten die zich inzetten voor het beëindigen van de militarisering van de klimaatcrisis.

Dit is de eerste site tot nu toe die het verband tussen klimaatverandering en militarisme onderzoekt. Het biedt links naar organisaties en bronnen en relevante evenementen op de recente COP27. Als lid van het netwerk heeft ons QCEA team in Brussel haar rapport over Climate, Peace and Human Rights op de website geplaatst. We nodigen je uit om de website hier te bezoeken: <https://climatemilitarism.org/>

THE MILITARY EMISSIONS GAP

DATA · PROBLEM · **SOLUTION** · RESOURCES · ABOUT

KEY MESSAGE

To begin to plug the military emissions gap, states should put military emissions on the table at COP27. They must also commit to improving the standard, scope, frequency and transparency of their reporting. This commitment must be backed by pledges for meaningful, credible and verifiable cuts to their emissions.

1. Put military emissions on the table at COP27

The urgency of the climate crisis makes it vital that we plug the military emissions gap. Allowing militaries to continue with business as usual makes it much less likely that the world will meet its Paris target of keeping warming below 1.5°C. It will also require other sectors to make deeper cuts to accommodate their emissions.

Governments need to admit that they have a problem. Those that have begun to introduce legal Net Zero targets, like the UK and Switzerland, have realised that militaries are typically the government agency with the highest emissions. NATO has also acknowledged that it needs to reduce its emissions and should support its members to do so. Agreeing to put military emissions on the table at COP27 would help create momentum and encourage other countries to engage and share best practice. It would also bring the military into line with other highly polluting sectors.

Vrienden in het hele land

Lokale/regio Quaker bijeenkomsten:

Je bent van harte welkom!

Van leden wordt verwacht dat ze financieel bijdragen aan (zie bankrekeningen hieronder):

1. De landelijke (jaarvergadering) Quakers
2. De lokale/regiogroep (maandvergadering)
3. Abonnement op de Vriendenkring

Iedereen kant ook bijdragen aan het Quakerhulpfonds voor giften voor Quakerprojecten (al of niet vermelden welke)

Quaker Secretariaat: Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers).

Website: quakers.nu (Peter Spreij) e-mail: secretariaat@dequakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering: (Frits Nieuwerth van den Akker)

Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, open op afspraak 'Bibliothecaris' Marianne Ijspeert, tel. 020-6125703 (06-12730475).

Quaker Literatuur: e-mail: literatuur@Quakers.nu. Bankrek.: NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers, m.v.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Marianne Ijspeert, W. de Zwijgerlaan 21-III, 1056JD Amsterdam tel. 020-6125703, e-mail: mijquak.1@online.nl Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 t.n.v. A'damse MV Quakers.

Driebergen groep: Quakers t.a.v. W. Douma, Villa Xaverius, Rijsenburgselaan 11, 3972 EG Driebergen- Rijsenburg, contact: Quakers@marieke.nl.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Eoin Dubsy, e-mail: haagsevrienden@Quakers.nu, Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. tel. 070- 3600621, Bankrek.: NL54 TRIO 0320 1956 78. t.n.v. Haagse Vrienden, Quakers.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Els Ramaker, Prinses Marijkelaan 31, 4002AT Tiel, tel. 0344 606818/0636361350, e-mail: els@ramaker.me, Bankrek.: NL67 TRIO 0197 6518 52 t.n.v. MZNMV Quakers.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0644794366, email: friedaoudakker@gmail.com.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Kees Nieuwerth; Hoofdstraat 26; 9514 BE Gasselternijveen; k.nieuwerth@wxs.nl. Bankrek.: NL07 TRIO 0320 1956 51 t.n.v. Quakers NON MV.

Quaker Hulpfonds: Schrijver: Corien van Dorp. Bankrek: NL94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds, Quakers. Email: hulpfonds@quakers.nu.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Corien van Dorp, tel: 070-3867309. E-mail: vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL93 TRIO 0391 2219 65 - t.n.v.: Vrienden van de Quakerraad.

Vriendenkring: Per 1 jan. 2019 de abonnementsprijs van de Vriendenkring: €30,- voor Nederland en €75,- voor Buitenland (ook Europa). NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers met vermelding van 'Abonnement Vriendenkring'. E-mail: vriendenkringredactie@gmail.com

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Algemene vergadering in Bennekom '12 – 14 mei Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

'Quakers en ik' do 13 april. online 20.00-21.15
(volgende: do 11 mei) Opgeven bij marliestjallingii@home.nl

Amsterdam	Iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam, info: 020-6125703 email: mijquak.1@online.nl
Antwerpen	Geen vaste tijdstippen	Info: Jan Peeters, tel.: 0032.15.24 75 10 email: boekrijk@hotmail.com
Bennekom	MiZuNe 2e en 4e zondag vd maand, 10.30 neem contact op met Els Ramaker	Commandeursweg 44, 6721 ZM Bennekom, email: els@ramaker.me . De 2e zondag: een gesprek vanuit de stilte en daarna wijdingssamenkomst tot 11.30.
Brussel	Iedere zondag 11.00 https://quakers-belux.org	Quaker House, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Den Haag	Iedere zondag 10.30 HapStilSnap: 1x per mnd. 18:15 Graag vooraf aanmelden	Stadhouderslaan 8, Den Haag. Kinderen zijn altijd welkom. Email: haagsevrienden@quakers.nu . Info: tel. 070-3600621 online zie de link op de website quakers.nu
Driebergen	Iedere 1 ^e zondag v.d. maand 10.30.	Onze kinderen verheugen zich op gezelschap! Voor informatie: 0648255846 of per mail: Quakers@marielke.nl
Deventer	10.30 Iedere 3 ^e zondag vd mnd. Gespreksavond: info bij Frieda.	Meester Geertshuis, Assenstraat 20, Meld je aan email: friedaoudakker@gmail.com of tel. 0644794366,
Gent	2 ^e woensdag 20.00-en 4e zondag 11.00. zie www.facebook.com/QuakersGent	In Buurthuis Het Hoeveke Patiëntjestr 62. Gent. info: Quakercircels@gmail.com .
Groningen	2 ^e en 4 ^e zondag 10.30 in De Poort, Moesstraat 20, 9717JW Groningen,	Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan: Kees Nieuwerth e-mail: k.nieuwerth@wxs.nl ; tel. 050-5712624
Zwolle	12 april (in principe 2 ^e wo van de maand) 17.30-19.00.	Hap-Stil-Snap 06-23869715, aanmelden bij marliestjallingii@home.nl . huiskamerbijeenkomst

Iedere Zondag Online Wijdingssamenkomsten 10.30 iedereen (in de hele wereld) welkom, gesproken taal vooral Nederlands Gastheer: Charles Tauber. Meeting ID: <https://us02web.zoom.us/j/82825378000?pwd=eElkO3pue-TAxNOYObUIEWIVqUFZEUT09>

Quaker Retraite

in het Benedictijnse Klooster 10-12 maart

